

MOLN PÅ INVESTERARHIMLEN

Internationella direktinvesteringar i den globala och svenska ekonomin

FÖRORD

Efter pandemiårens djupdykning och efterföljande snabba återhämtning har världsekonomin stabiliserats, men den befinner sig i okänd terräng. Coronakrisens arv av hög inflationstakt, ytterligare påeldad av följderna från Rysslands anfällskrig mot Ukraina, fortsätter att dämpa köpkraften hos hushållen i främst Europa och USA. Företagens kostnader har stigit. De offentliga stödpaketerna från krisåren har ebbat ut eller avvecklats. Centralbankernas räntehöjningar har ytterligare sänkt trycket i världsekonomin. I Kina har den emotsedda öppningen av landet efter nedstängningarna blivit en ekonomisk flopp.

Samtidigt har den internationella containertrafiken normaliserats med fraktpriser som understiger de som rådde innan pandemin. Europa har kämpat sig ur förra höstens energikris, tack vare en oväntat snabb omställning till import av flytande naturgas, återstart av franska kärnreaktorer och en mild vinter. Och den amerikanska ekonomin verkar gå mot en mjuklandning.

Titeln på Business Swedens rapport *Moln på investerarhimlen* anspelar på den stora osäkerheten som just nu präglar de globala ekonomiska utsikterna, och särskilt utvecklingen i de tre ekonomiska dragloken USA, Kina och Tyskland. Därtill har riskerna ökat för internationella investeringar att hamna i det allt mer laddade geopolitiska spänningsfältet mellan USA och Kina.

Enligt FN-organet UNCTAD:s statistik, som till delar återges i den här rapporten, föll de globala direktinvesteringarna tillbaka med 12 procent under förra året, till 1 295 miljarder USD. Detta är, oräknat pandemiåret 2020, den lägsta nivån sedan finanskrisen bröt ut för ett drygt decennium sedan. Och som har varit fallet de senaste åren gick merparten av investeringarna, knappt 60 procent, till marknader i Asien och Oceanien.

Sverige gick emot strömmen i Europa med en rekordnotering för utländska direktinvesteringar på 512 miljarder SEK förra året, vilket ger den svenska marknaden en förstaplats i EU och en nionde placering globalt i statistiken. Då dessa belopp till stor del utgörs av finansiella transaktioner utan direkt relevans för en investeringsfrämjande organisation som Business Sweden innehåller rapporten även en sammanställning av mer affärsnära statistik, med uttag från Financial Times databas fDi Markets.

Rapporten avslutas med en redogörelse för resultaten från Business Swedens undersökning *Sveriges investeringsklimat 2023* och en framtidsspaning om faktorer som kommer att påverka de internationella direktinvesteringarna de närmaste tre åren.

Lena Sellgren
Chefekonom

SAMMANFATTNING

- Utvecklingen av de internationella direktinvesteringarna under 2022 påverkades negativt av de snabbt försämrade utsikterna för världsekonomin och geopolitiska spänningar som ökat avsevärt med Rysslands anfallskrig i Ukraina och Kinas upptrappade hot mot Taiwan. De globala direktinvesteringarna föll med 12 procent jämfört med året innan, till 1 295 miljarder USD.
- I Europa föll de utländska direktinvesteringarna under nollstrecket och noterades till -94 miljarder USD, vilket innebär en nettoutflyttning av utländskt investeringskapital. I Nordamerika minskade investeringarna med 23 procent jämfört med året innan, till 373 miljarder USD. I Asien ökade tvärtom de utländska investeringarna med 8 procent till 733 miljarder USD.
- De utländska direktinvesteringarna i Sverige uppgick till 512 miljarder SEK 2022, vilket är nära tre gånger så mycket som året innan och den i särklass högsta noteringen någonsin.
- Sammanlagt uppgår de utländska direktinvesteringstillgångarna i Sverige till 3 722 miljarder SEK. De utländska tillgångarna är fördelade på 66 procent i tjänstesektorn och 34 procent i tillverkningsindustrin.
- En nyligen gjord undersökning av Business Sweden visar att Sverige har ett ganska bra investeringsklimat för utländska företag. En genomgång av 17 faktorer som bestämmer förutsättningarna för utländska företags etablering i Sverige ger investeringsklimatet en genomsnittlig bedömning på 3,6, på en skala från 1 till 5 (där 1=talar starkt emot och 5=talar starkt för).

Internationella direktinvesteringar är finansiella transaktioner som företag genomför för att starta och förvärva affärsverksamheter eller bedriva och expandera verksamhet i redan etablerade dotterbolag i andra länder än där moderbolaget har sin hemvist. Direktinvesteringar kännetecknas av långsiktighet och ett stort mått av ägarkontroll.

Uppgifter om utländska direktinvesteringar i Sverige (*foreign direct investment*, FDI) och svenska företags direktinvesteringar i utlandet (*outward direct investment*, ODI) samlas in av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Riksbanken, som del av underlaget till betalningsbalansen.

I SCB:s redovisning för kvartal respektive helår fördelas direktinvesteringarna på de tre investeringsposterna eget kapital, koncernlån och återinvesterade vinstmedel. Beloppen ger en indikation om de utländska företagens aktiviteter i Sverige och de svenska företagens aktiviteter i utlandet men kan inte direkt kopplas till företagens förvärv av affärsverksamheter eller investeringar i byggnader, anläggningar, maskiner eller utrustning.

Siffrorna för ett aktuellt år ändras också ofta genom senare revideringar. I syfte att förenkla framställningen benämns direktinvesteringar i den här rapporten omväxlingsvis som investeringar. Alla belopp och beräkningsunderlag är i löpande priser.

INTERNATIONELLA DIREKTINVESTERINGAR

MÅNGA MOTIV FÖR UTLANDSETABLERING

De flesta företag världen över orienterar mycket av sin verksamhet och försäljning mot hemmamarknaden, men en växande andel av företagen exporterar också sina varor och tjänster till utlandet. Därtill finns ytterligare en del företag som finner en begränsning i exportförsäljningen och ser ny affärspotential i en etablering på utlandsmarknaden med egna dotterbolag som kan utföra olika uppgifter. Dessa är oftast större resursstarka multinationella företag med förankring i utvecklade ekonomier i de tre stora produktionsregionerna Europa, Nordamerika och Asien.

De övergripande motiven bakom företagets utlandsetableringar är möjligheterna till ökade intäkter, sänkta kostnader och hantering av risker i verksamheten. Ett lokalt försäljningsbolag kan stärka företagets varumärke och fördjupa affärsrelationen med utländska kunder. Ett FoU-center kan placeras för att dra nytta av spetskompetensen hos ett framstående universitet. En lokal tillverkningsanläggning kan ge mer träffsäker anpassning av företagets produkter till en viktig marknad. Etableringen kan minska ledtider och transportkostnader, eller säkra tillgången till förnybar energi, råvaror och andra material. Ett stort

företagsförvärv kan expandera produktportföljen och ge försteg på en global spelplan. Förvärv av ett mindre bolag kan ge företaget tillgång till intressanta patent och innovationer.

Ofta spelar flera av motiven en roll i företagets etableringsbeslut, men de väger olika tungt i olika branscher och situationer, se till exempel Business Swedens rapport *Rätt plats för produktion* (2021).

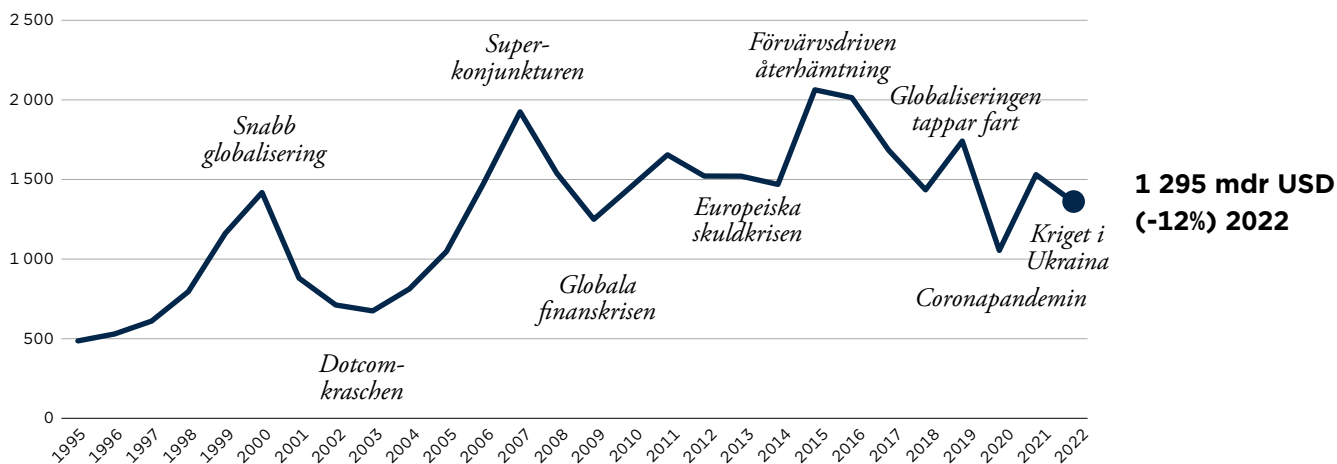
NEDVÄXLING FÖR GLOBALISERINGEN

Med 1990-talet inleddes en gynnsam period för världshandeln och de internationella direktinvesteringarna. Slutförandet av den så kallade Uruguay-rundan i det nybildade WTO (World Trade Organization) resulterade i en bred nedmontering av handelshindren. Den politiska och ekonomiska integrationen i EU gick framåt. Efter det kalla krigets slut rådde närmast global konsensus om vikten av öppna marknader och ett attraktivt företagsklimat. Finansmarknaden avreglerades och expanderade. Världsmarknaden för varor och tjänster växte snabbt.

Nya vägar, järnvägsförbindelser, hamnar och flygplatser gav företagen förutsättningar att på ett smidigt sätt frakta gods och etablera sin verksamhet på framväxande marknader, där Kina och

SVAG GLOBAL KONJUNKTUR SÄNKER INVESTERINGARNA

Utländska direktinvesteringar (FDI), samtliga marknader, årliga inflöden i miljarder USD, 1995–2022

Källa: UNCTAD (2023)

länderna i Sydostasien snart fick huvudrollerna. Företagen fick möjligheter att samordna sin internationella verksamhet med IT-baserade affärssystem och telekommunikationer, och att finansiera sina investeringar på en successivt alltmer internationaliserad finansmarknad.

En första topp i utvecklingen av de globala direktinvesteringarna nåddes år 2000. Uppgången punkterades av en kris i IT- och telekomsektorn, den så kallade Dotcom-kraschen, som medförde en kraftig nedrevidering av många företags marknadsvärde och bidrog till ett försämrat konjunkturläge i främst USA och Europa.

Redan innan Kinas medlemskap i WTO 2001 hade landet varit föremål för en massiv etablering av amerikanska och europeiska företag, många med syftet att tillverka varor till låga kostnader och exportera till marknader i västvärlden. Under ytterligare något decennium var låga kostnader den viktigaste bestämningsfaktorn för industriföretagens lokalisering av sina tillverkningsanläggningar och leverantörsnätverk. Europeiska företag upptäckte Östeuropa, medan amerikanska företag gick till Mexiko.

Världshandelns snabba tillväxt under perioden är i mycket en spegling av hur allt större volymer av insatsvaror stegvis förädlades genom bearbetning vid anläggningar i många olika länder. Tillverkningens geografiska fragmentering och en våg av stora företagsförvärv bidrog till att en ny topp i de globala direktinvesteringarna nåddes 2007.

Den globala finanskrisen medförde en dramatisk nedgång i världsekonomin. Företagen tvingades ompröva sina planer för internationell

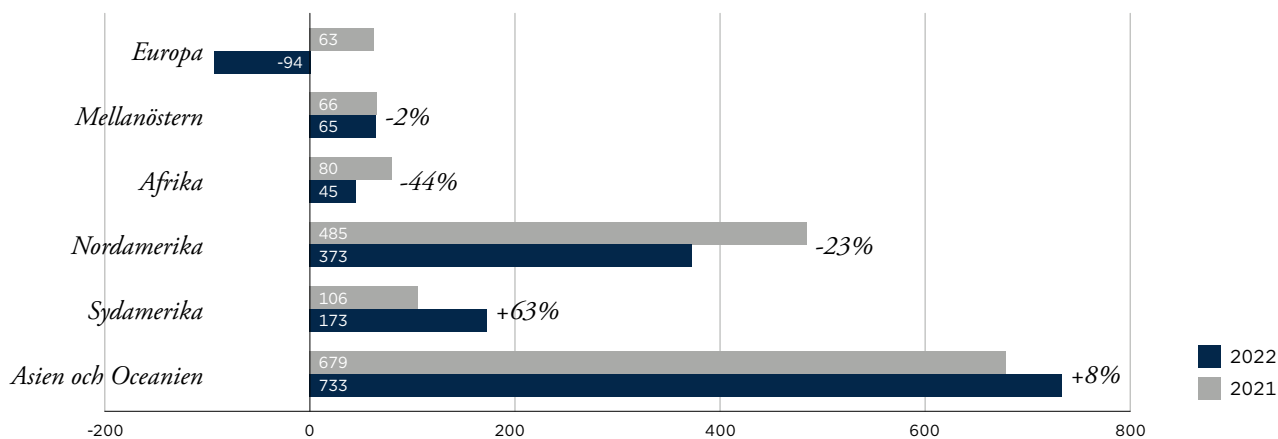
expansion. Finansieringsmöjligheterna försämrades då banker och andra finansiella aktörer under en längre tid omorienterade sig mot hemmamarknaden. Planerade företagsförvärv gick i stå. Nedgången för de globala direktinvesteringarna blev ändå inte så djup, men det skulle dröja nästan ett decennium innan en ny rekordsiffra kunde noteras. I Europa bidrog finanskrisen till den påföljande europeiska skuldkrisen, med lägre tillväxt och pessimism i näringslivet.

Statistiken för den senaste femårsperioden visar, med avbrott för de tvära kasten i störtdykningen och återhämtningen i samband med coronapandemin, en stegvis nedgång och utplaning av de globala direktinvesteringarna samtidigt som marknaden för internationella företagsförvärv har varit stabil och växande.

Nedväxlingen kan delvis bero på industriföretagens ökade orientering mot marknadsnära produktion, som minskar omfattningen av utlokalisering och fragmentering av tillverkningen på olika länder. Ett globalt politiskt uppsving för ekonomisk nationalism och offensiv industripolitik kan också spela viss roll, liksom de ökade geopolitiska spänningarna mellan inte minst USA och Kina. EU har tagit initiativ till ett granskningsförfarande av företagsaffärer (*investment screening*, som införs av Sverige 1 december 2023) där utomeuropeiska företag är köpare, och lanserat en ny industripolitik som ska ge ökat industriellt oberoende. Amerikanska företag uppmantras att ta hem produktion från utlandet, ofta benämnt *reshoring*. Kina satsar stort på att bygga egna leverantörskedjor och göra sig oberoende av utländsk

ASIEN FORTSATT I TOPP 2022

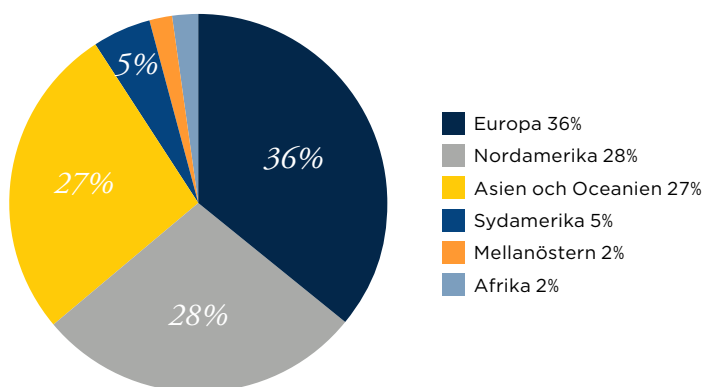
Utländska direktinvesteringar per region, inflöden i miljarder USD och förändring i procent, 2021 och 2022

Källa: UNCTAD (2023)

TRE STORA INVESTERINGSREGIONER

Utländska direktinvesteringstillgångar per region, fördelning i procent, 2022

Not: Globalt uppgick de utländska direktinvesteringstillgångarna till 44 253 miljarder USD 2022.
Källa: UNCTAD (2023)

kompetens, till exempel för tillverkning av avancerade kretskort (*microchips*).

En annan påverkansfaktor är att allt fler internationellt verksamma företag är rena tjänsteföretag. Deras produktion sker ofta lokalt och förutsätter inte nödvändigtvis stora investeringar. Internationella direktinvesteringar i kapitalkrävande verksamheter som till exempel processindustrin har fallit tillbaka under senare år.

Företagens utlandsetableringar kan också ha blivit mer svårångade i statistiken, bland annat i takt med de alltmer avancerade finansiella uppläggen vid till exempel företagsförvärv. Internationaliseringen av kapitalmarknaden har underlättat lokal finansiering, med lån och andra transaktioner som inte registreras som utländska direktinvesteringar. Olika former av affärssamarbeten och partnerskap har också vuxit fram som attraktiva alternativ till kapitalinvesteringar.

SÄMRE TIDER FÖR DIREKTINVESTERINGAR

Efter coronapandemins ekonomiska djupdykning och påföljande starka återhämtning föll tillväxttakten i världsekonomin tillbaka under 2022. Försämrade ekonomiska utsikter i kombination med ökade geopolitiska spänningar, främst till följd av Rysslands anfallskrig i Ukraina och den upptrappade konflikten mellan USA och Kina om bland annat Taiwan, påverkade de internationella direktinvesteringarna negativt. Globalt föll direktinvesteringarna med 12 procent 2022 jämfört med året innan, till 1 295 miljarder USD.

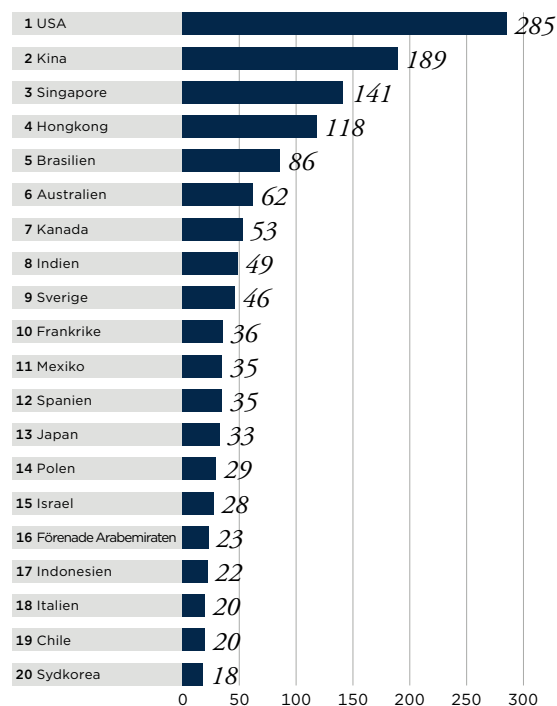
De utländska direktinvesteringarna i Europa visade ett negativt belopp på 94 miljarder USD för 2022, vilket innebär att mer utländska direktinvesteringar har avvecklats än nyinvesteringar i Europa under året. Enligt FN-organet UNCTAD, som sammanställer den internationella statistiken i sin årliga publikation *World Investment Report*, beror denna nettoutflyttning av utländskt investeringskapital till stor del på en stor finansiell transaktion i

Luxemburg knuten till telekomsektorn. Men bilden kvarstår ändå av ett minskat intresse för Europa, med dämpade utländska investeringar i vanligtvis stora mottagarländer som Tyskland, Frankrike och Storbritannien.

I Nordamerika, som i Business Swedens regionindelning omfattar USA, Kanada och Mexiko, föll de utländska investeringarna tillbaka till 373 miljarder USD, vilket är en nedgång med 23 procent jämfört med året innan. Knappt 80 procent av investeringarna gick till USA.

USA OCH KINA STICKER UT SOM INVESTERINGSMARKNADER

Topp 20 mottagarmarknader av FDI, ranking och inflöden i miljarder USD, 2022

Källa: UNCTAD (2023)

I Asien ökade de utländska investeringarna med 8 procent till 733 miljarder USD. Investeringarna i Kina uppgick till 189 miljarder USD, vilket är den högsta noteringen någonsin. De utländska investerarnas nyvaknade intresse för Indien resulterade i en investeringsökning på 10 procent till 49 miljarder USD, men gapet till Kina är fortfarande stort. Sammantaget tog Asien och Oceanien emot närmare 60 procent av fjolårets direktinvesteringar.

Utvecklingen i de mindre investeringsregionerna gick i olika takt. I Mellanöstern minskade de utländska direktinvesteringarna med 2 procent till 65 miljarder USD. I Afrika halverades investeringarna till 45 miljarder USD. I Sydamerika var ökningen 63 procent till 173 miljarder USD.

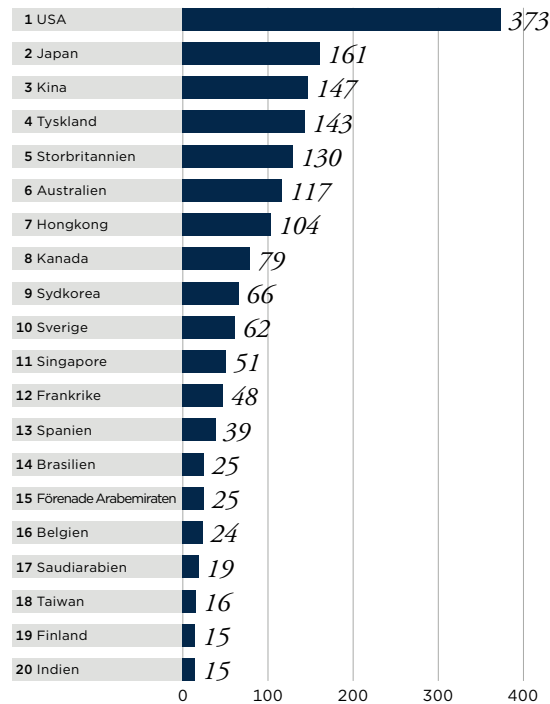
Trots att Asien har seglat upp som den största marknaden för nya direktinvesteringar håller Europa ställningen som regionen med störst utländska direktinvesteringstillgångar. Europa har dragit till sig 36 procent av tillgångarna, följt av Nordamerika med 28 procent och Asien med 27 procent.

De 20 största mottagarmarknaderna för utländska direktinvesteringar 2022 utgörs främst av länder i Nordamerika och Asien, med Europa i en ovanligt undanskymd roll. USA är i vanlig ordning ohotad etta på listan med Kina på andra plats. Sverige är med en placering på nionde plats den största mottagarmarknaden för utländska direktinvesteringar i Europa under 2022.

Europa har en mer framträdande plats på listan över de 20 största avsändarmarknaderna för utländska direktinvesteringar. Vid sidan av företag från USA, Japan och Kina var tyska och brittiska företag betydande utlandsinvestorer under 2022. Sverige hade även här en framskjuten position med en global tiondeplacering, då svenska företag genomförde rekordstora investeringar i utlandet under fjolåret.

JAPANSKA FÖRETAG VIKTIGA UTLANDSINVESTERARE

Topp 20 avsändarmarknader av FDI, ranking and utflöden i miljarder USD, 2022

Källa: UNCTAD (2023)

TOKYO, JAPAN

UTLÄNDSKA DIREKT- INVESTERINGAR I SVERIGE

NU STÖRST I EUROPA

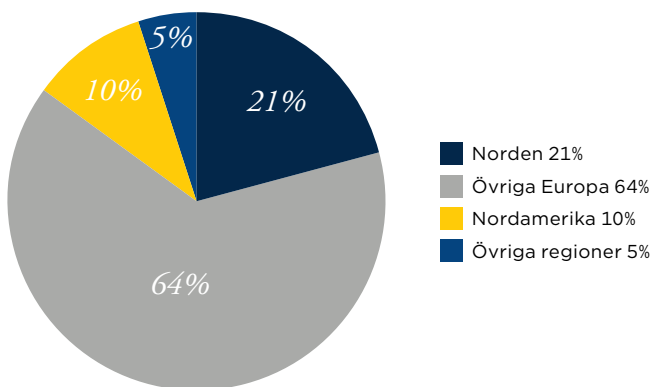
Sverige har sedan mitten av 1990-talet varit en betydande mottagarmarknad för utländska direktinvesteringar. Med EU-inträdet 1995, högre ekonomisk tillväxt än i stora delar av Europa och en period av omfattande avregleringar och privatiseringar av offentliga verksamheter ökade investerarnas intresse för Sverige. En öppen och transparent förvärvsmarknad gjorde framgångsrika svenska företag till eftertraktade uppköpsobjekt. Över tid har ett stort antal svenska företag fått utländska ägare. Närmare 15 000 utländska företag sysselsätter idag 750 000 personer i Sverige.

De årsvisa utländska direktinvesteringarna i Sverige har historiskt fluktuerat i takt med konjunkturen, men de senaste åren har Sverige gått emot strömmen och noterat stora utländska investeringar även då Europa som helhet har gått svagt.

De utländska direktinvesteringarna i Sverige uppgick preliminärt till rekordnoteringen 512 miljarder SEK 2022, vilket är närmare tre gånger så mycket som 2021, och högt över årsgenomsnittet på 126 miljarder SEK för perioden 2003 till 2022. Som nämnts i det föregående avsnittet var Sverige därmed den främsta marknaden i Europa för utländska investeringar under fjolåret och på en nionde plats globalt. Det ska understrykas att

EUROPEISKA FÖRETAG DOMINERAR

Utländska direktinvesteringstillgångar i Sverige, fördelning per avsändarregion i procent, 2021

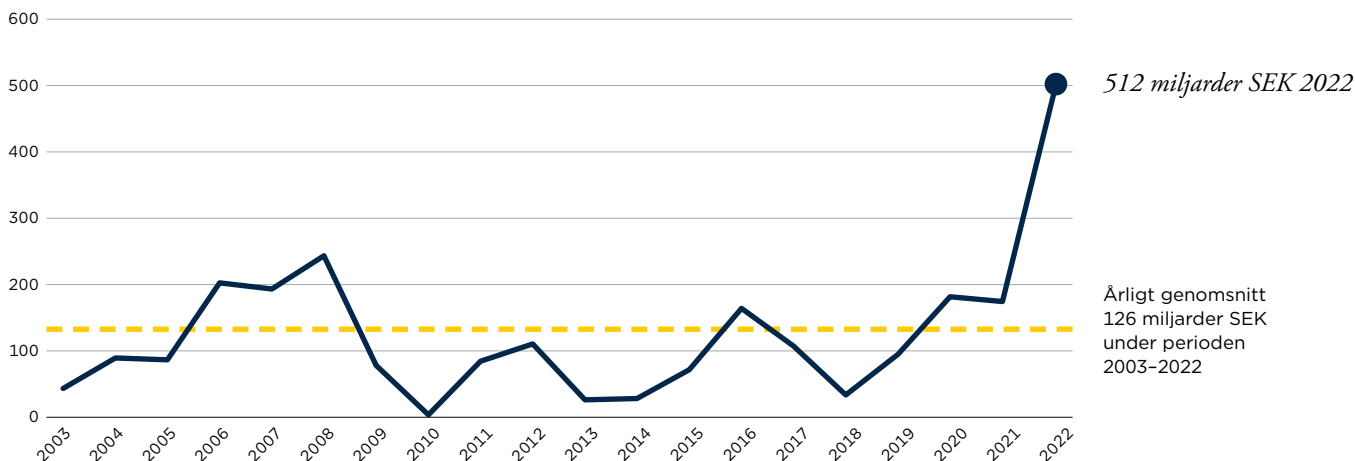

Not: De utländska direktinvesteringstillgångarna i Sverige ökade med 692 miljarder SEK den senaste treårsperioden, från 3 030 miljarder SEK 2018 till 3 722 miljarder SEK 2021. Det innebär en genomsnittlig årlig ökning på 7 procent.
Källa: SCB (2023)

underlaget för att slutligt fastställa beloppet för fjolårets utländska direktinvesteringar i Sverige inte är färdigställt och delvis bygger på SCB:s prognos för återinvesterade vinstmedel. Beloppet kan därför komma att revideras.

REKORDÅR FÖR SVERIGE

Utländska direktinvesteringar i Sverige, årliga inflöden i miljarder SEK, 2003-2022

Källa: SCB (2023)

SÄRSTÄLLNING FÖR EUROPEISKA FÖRETAG

De utländska direktinvesteringstillgångarna i Sverige uppgick till 3 722 miljarder SEK 2021, året för den senast tillgängliga utfallsiffran. Det är framför allt företag med säte i de nordiska grannländerna och i andra europeiska länder som är närvarande i Sverige, där brittiska företag med 624 miljarder SEK i tillgångar intar förstaplatsen. Tillsammans svarar europeiska företag för 85 procent av de utländska tillgångarna. Företag med juridisk hemvist i Luxemburg och Nederländerna är i statistiken stora investerare, men i många fall finns det kontrollerande moderbolaget någon

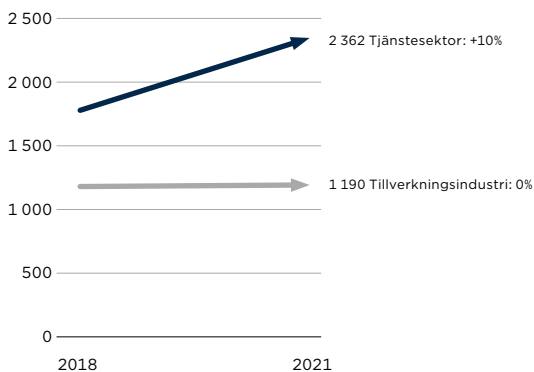
annanstans, ibland till och med i Sverige.

De utländska direktinvesteringstillgångarna fördelas till 64 procent på tjänstesektorn och till 36 procent på tillverkningsindustrin. Fördelningen har över tid har resulterat i en allt större andel för tjänstesektorn.

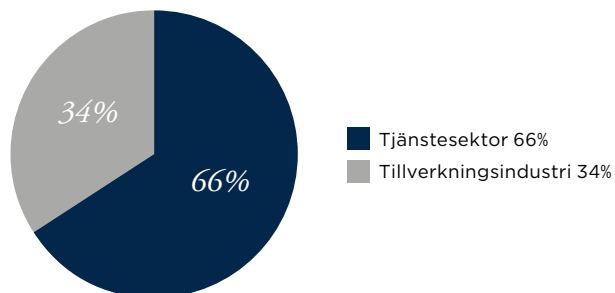
Tillgångarna i tjänstesektorn uppgick till 2 362 miljarder SEK, med stora utländska investeringar inom främst finans och försäkring, fastigheter samt handel och service. Tillgångarna i tillverkningsindustrin uppgick till 1 190 miljarder SEK. Där har utländska företag gjort de största investeringarna i kemi och läkemedel samt livsmedelsindustrin.

INVESTERARNA INRIKTADE MOT TJÄNSTESEKTORN

Utländska direktinvesteringstillgångar i Sverige, fördelning per verksamhet, miljarder SEK och genomsnittlig årlig förändring i procent, 2018-2021

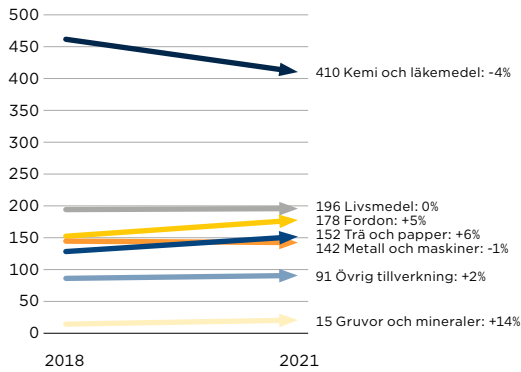
Utländska direktinvesteringstillgångar i Sverige, fördelning per verksamhet i procent, 2021

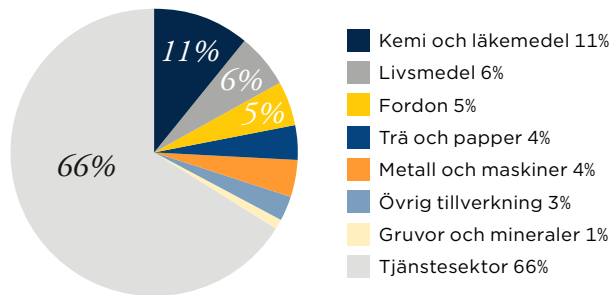
Not: I totalen om 3 722 miljarder SEK 2021 ingår även ej branschfördelade tillgångar på 170 miljarder SEK. Dessa tillgångar tas inte med i sammanställningarna ovan.
Källa: SCB (2023)

VÄXANDE INTRESSE FÖR GRUVINDUSTRIN

Utländska direktinvesteringstillgångar i Sverige, fördelning per verksamhet, miljarder SEK och genomsnittlig årlig förändring i procent, 2018-2021

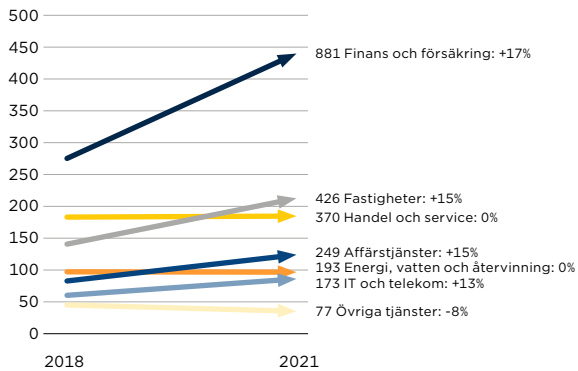

Utländska direktinvesteringstillgångar i Sverige, fördelning per bransch i procent, 2021

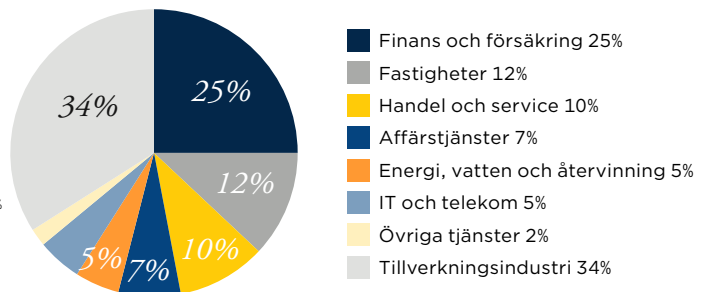

SNABB ÖKNING INOM FINANS OCH FÖRSÄKRING, FASTIGHETER OCH AFFÄRSTJÄNSTER

Utländska direktinvesteringstillgångar i Sverige, fördelning per bransch, miljarder SEK och genomsnittlig årlig förändring i procent, 2018-2021

Utländska direktinvesteringstillgångar i Sverige, fördelning per bransch i procent, 2021

Not: I totalen om 3 722 miljarder SEK 2021 ingår även ej branschfördelade tillgångar på 170 miljarder SEK. Dessa tillgångar tas inte med i sammanställningarna ovan.
Källa: SCB (2023)

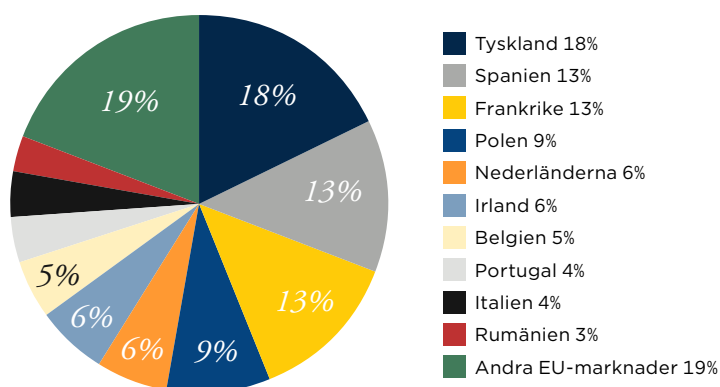
INVESTERINGSPROJEKT I EU OCH SVERIGE

Utöver centralbanker och nationella statistikorgan finns ett antal internationellt verksamma konsultföretag som med sina databaser ger en ofullständig men ändå kompletterande, mer affärsnära bild av företagens utlandsinvesteringar. Databaserna identifierar enskilda företag och gjorda investeringar och har därmed större relevans för investeringsfrämjande organisationer som Business Sweden.

En genomgång av data från Financial Times databas fDi Markets, som har global täckning, visar att EU tog emot en knapp tredjedel av det totala antalet nyetableringar och expansionsinvesteringar som företag genomförde på sina respektive utlandsmarknader under 2022. I EU var Tyskland den största mottagarmarknaden med 18 procent av de utländska projekten, följt av Spanien och Frankrike med 13 procent vardera.

TYSKLAND FAVORITDESTINATION I EUROPA

FDI-projekt i EU, fördelning på topp 10 mottagarmarknader, andelar i procent av totala antalet projekt, 2022.

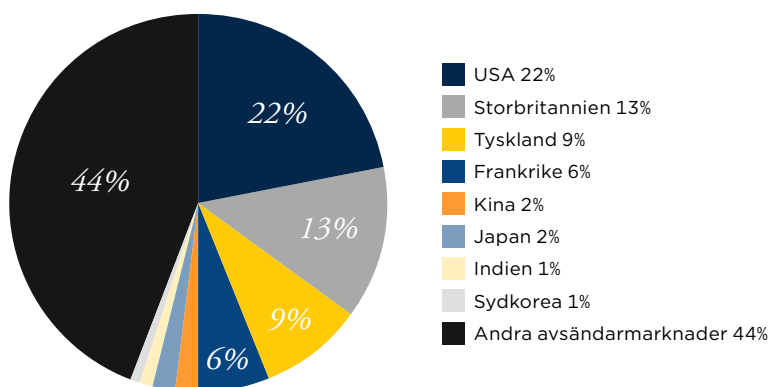

Not: EU-länderna var mottagare av totalt 5 368 FDI-projekt under perioden 1 januari - 31 december 2022, varav Sverige var mottagare av 118 projekt eller 2 procent.
Källa: Financial Times/fDi Markets (2023)

MÅNGA INVESTERINGAR FRÅN STORBRITANNIEN I EU

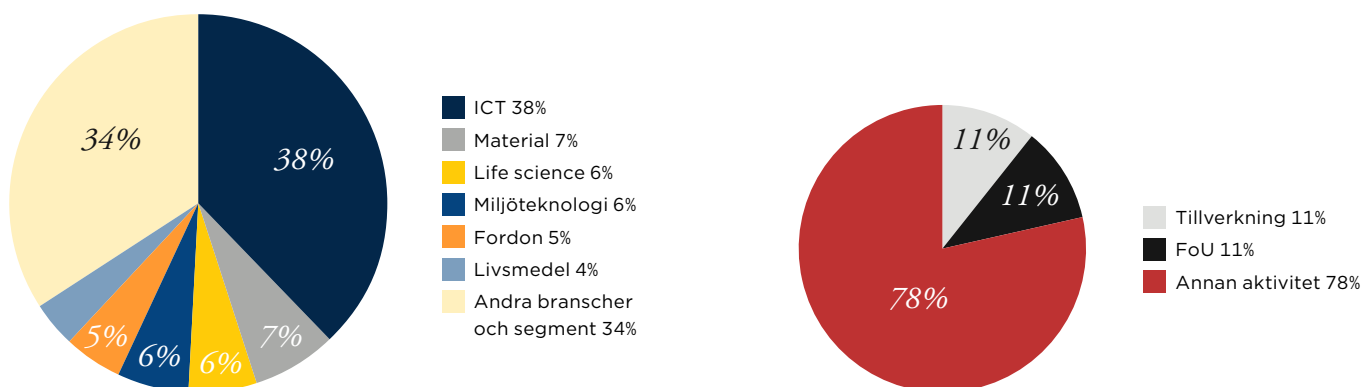
FDI-projekt i EU, fördelning per avsändarmarknad*, andelar i procent av totala antalet projekt, 2022

* De angivna avsändarmarknaderna i diagrammet inkluderar endast Business Swedens fokusmarknader.
Not: EU-länderna var mottagare av totalt 5 368 FDI-projekt under perioden 1 januari - 31 december 2022.
Källa: Financial Times/fDi Markets (2023)

MILJÖTEKNOLOGI ALLT VIKTIGARE

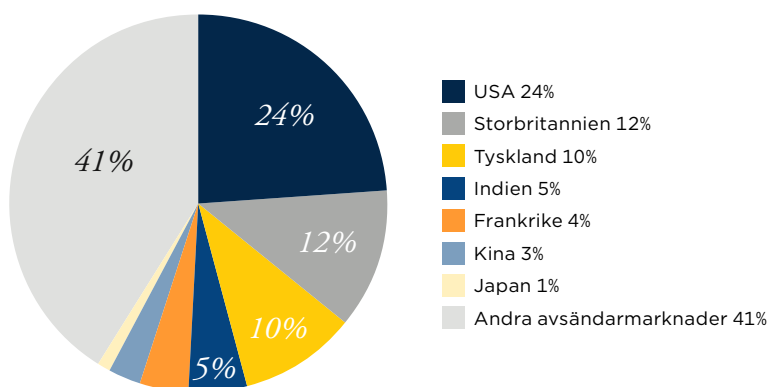
FDI-projekt i EU, fördelning per bransch* och aktivitet, andelar i procent av totala antalet projekt, 2022

* De angivna branscherna i diagrammet inkluderar endast Business Swedens fokusbranscher.
Not: EU-länderna var mottagare av totalt 5 368 FDI-projekt under perioden 1 januari - 31 december 2022.
Källa: Financial Times/fDi Markets (2023)

AMERIKANSKA FÖRETAG STORINVESTERARE I SVERIGE

FDI-projekt i Sverige, fördelning per avsändarmarknad*, andelar i procent av totala antalet projekt, 2022

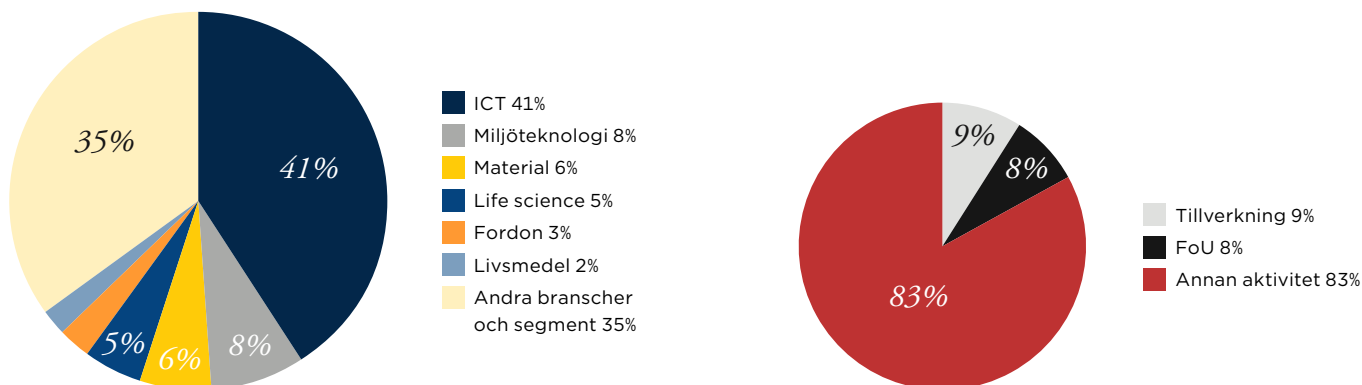

* De angivna avsändarmarknaderna i diagrammet inkluderar endast Business Swedens fokusmarknader.
Not: Sverige var mottagarland av totalt 118 FDI-projekt under perioden 1 januari - 31 december 2022.
Källa: Financial Times/fDi Markets (2023)

SVERIGE ATTRAKTIVT FÖR IT OCH TELEKOM

FDI-projekt i Sverige, fördelning på Business Swedens fokusbranscher och aktiviteter, andelar i procent av totala antalet projekt, 2022

* De angivna branscherna i diagrammet inkluderar endast Business Swedens fokusbranscher.
Not: Sverige var mottagarland av totalt 118 FDI-projekt under perioden 1 Januari - 31 december 2022.
Källa: Financial Times/fDi Markets (2023)

Genomgången visar också att amerikanska företag svarade för en knapp fjärdedel av antalet FDI-projekt i EU under 2022. Brittiska, tyska och franska företag svarade tillsammans för ytterligare en fjärdedel, medan kinesiska och indiska företag stod för blygsamma 2 respektive 1 procent.

Informationsteknologi och telekommunikation (ICT) var den dominerande branschen för FDI-projekten i EU, med en andel på närmare 40 procent. FDI-projekt inom tillverkning respektive FoU svarade för 11 procent vardera

av totala antalet projekt.

Enligt fDi Markets tog Sverige emot 118 FDI-projekt under 2022, vilket motsvarade 2 procent av totala antalet projekt i EU. Sveriges investeringsprofil liknar EU:s som helhet med amerikanska företag som storinvestorare, men med jämförelsevis större andelar för indiska och kinesiska företag. En branschjämförelse visar att andelen projekt inom miljöteknologi (*Cleantech*) var något större i Sverige än i EU totalt. Sverige hade däremot en mindre andel projekt inom tillverkning respektive FoU än EU som helhet.

SVERIGES INVESTERINGSKLIMAT

Business Sweden har under våren i år genomfört undersökningen *Sveriges investeringsklimat 2023* som det uppfattas av ledande företrädare för utländska företag som etablerat sig i Sverige den senaste femårsperioden 2018–2022. Undersökningen genomfördes genom telefonintervjuer på engelska eller svenska av undersökningsföretaget Origo Group med en enkät framtagen av Business Sweden. Intervjupersoner var företagets VD eller av företaget utsedd etableringsansvarig. Målgruppen för undersökningen omfattade alla branscher utom företag verksamma inom finans och försäkring, hotell och restaurang samt fastigheter. Totalt genomfördes 221 intervjuer.

GODKÄNT UTAN APPLÅDER

Diagrammen visar hur utländska företag har betygsatt 17 faktorer som bestämmer förutsättningarna för etablering i Sverige på en skala från 1 till 5, där 1=talar starkt emot och 5=talar starkt för. Det framgår att Sveriges främsta styrkor är

tillgången till kunder och marknader, livskvalitet och personlig säkerhet som alla får en genomsnittlig bedömning på 4,1. Svagheter är framför allt tillgången till prisvärd energi och bostäder som får 3,0 respektive 2,9 i betyg.

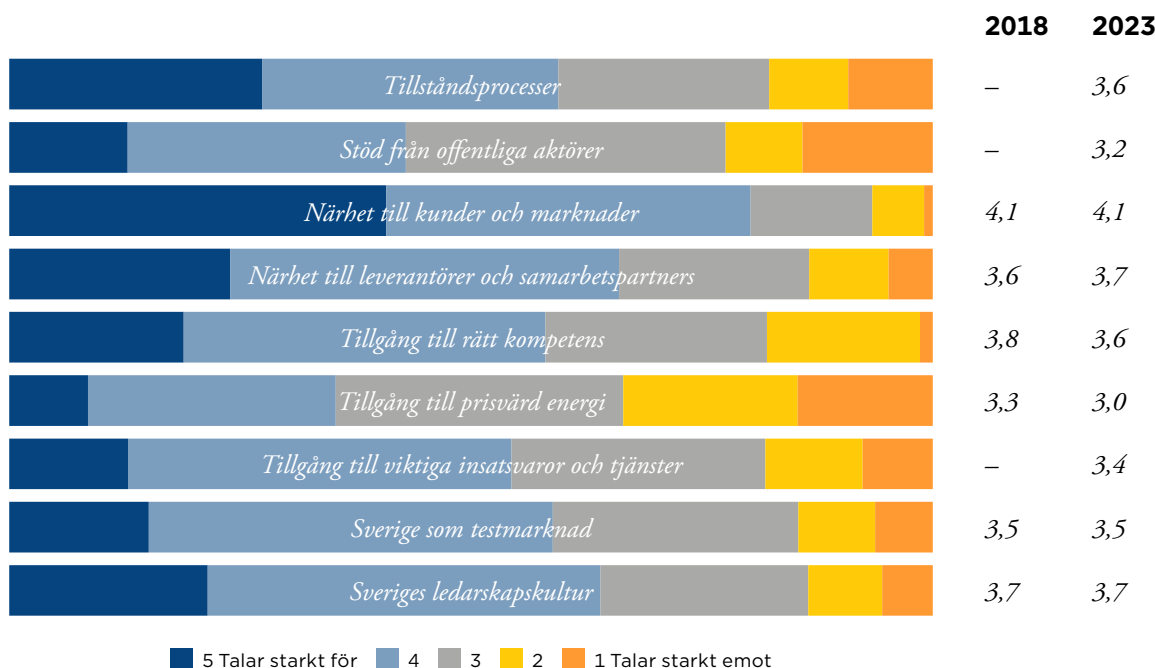
I jämförelsen med en motsvarande undersökning som Business Sweden genomförde 2018 framgår att företagen nu i högre grad förväntar sig strejker eller andra produktionsstörningar i Sverige, illustrerat av ett kraftigt fall i den genomsnittliga bedömningen av denna faktor från 3,8 till 3,1.

Sammantaget visar resultatet att Sverige erbjuder ganska goda villkor för en utländsk företagsetablering, med en oviktad sammanlagd bedömning av de 17 faktorerna på 3,6. Men detta är inte heller ett betyg som sticker ut som exceptionellt bra.

Undersökningen visar ändå att en betydande majoritet av företagen planerar att expandera i Sverige, och att denna andel har vuxit ytterligare sedan den förra undersökningen. Hela 82 procent

KUNDER OCH LEVERANTÖRER STARKA KORT

Sveriges investeringsklimat, bedömning av förutsättningar för utländska etableringar i Sverige, 2018 och 2023

Not: "–" i kolumnen till höger om diagrammet betyder att frågan inte ingick i undersökningen 2018.

av de intervjuade företagen har expansionsplaner i Sverige.

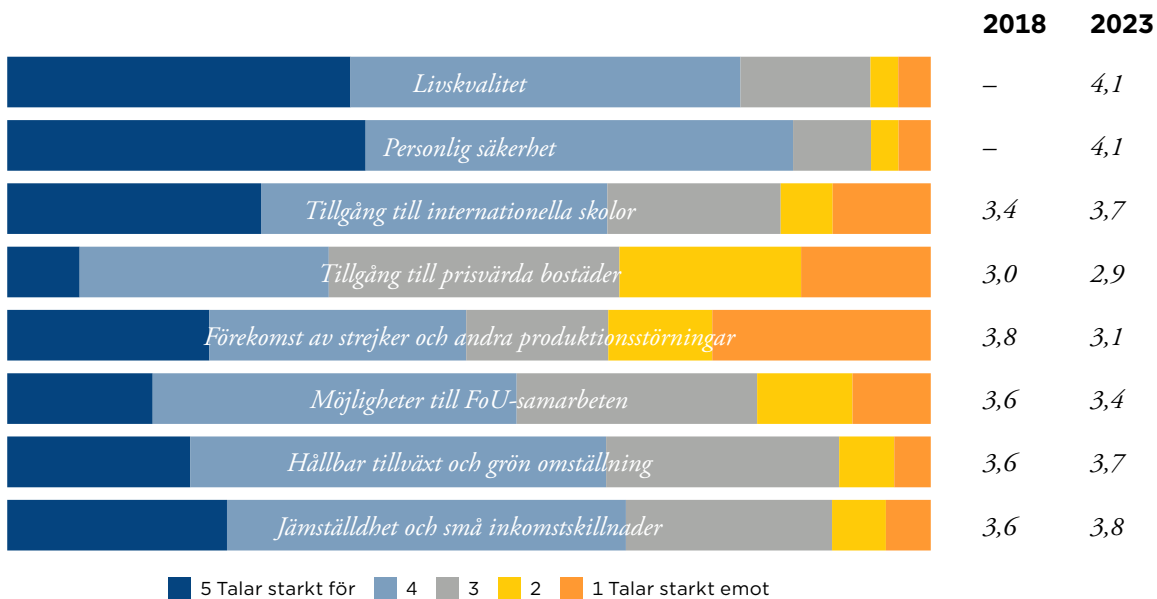
Även den så kallade *Net Promoter Score* (NPS) visar ett starkare resultat för Sverige 2023 än 2018. På frågan "Hur sannolikt är det att du skulle rekommendera en affärsdrivande bekant som inte konkurrerar med ditt företag att etablera sig i Sverige?" har respondenterna fått lämna svar på en skala från 0 till 10. Respondenter med svar mellan 9 och 10 räknas som förespråkare för Sverige, medan

respondenter med svar mellan 0 och 6 räknas som kritiker. Mellankategorin med svar mellan 7 och 8 räknas som passiva i sin syn på Sverige.

Förespråkarna för en etablering i Sverige uppgick i undersökningen till 28 procent. Kritikerna uppgick till 19 procent. NPS räknas ut som skillnaden i procentenheter mellan andelen förespråkare och andelen kritiker, vilket ger ett värde på 9. Detta kan jämföras med ett NPS på 2 i undersökningen från 2018.

PRODUKTIONSSTÖRNINGAR ETT VÄXANDE PROBLEM

Sveriges investeringsklimat, bedömning av förutsättningar för utländska etableringar i Sverige, 2018 och 2023

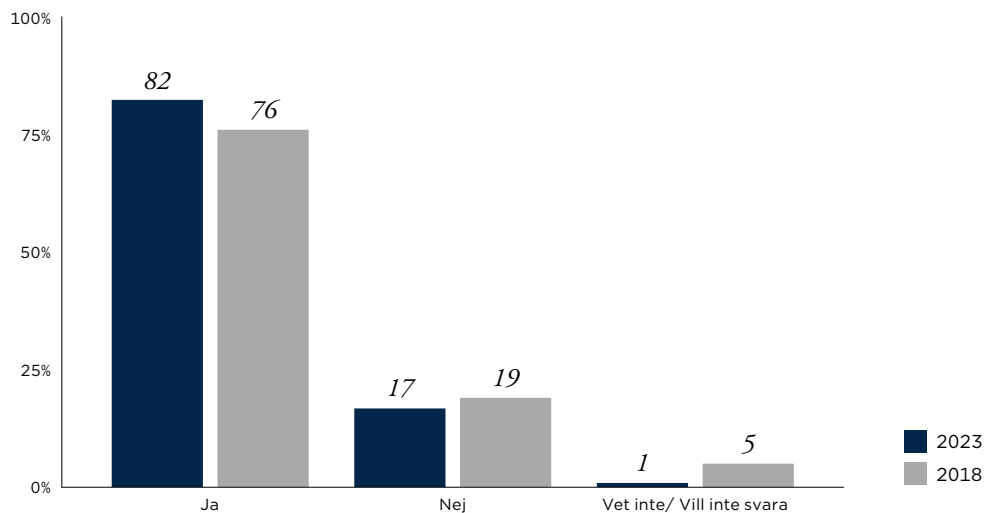

Not: "–" i kolumnen till höger om diagrammet betyder att frågan inte ingick i undersökningen 2018.

UTLÄNDSKA FÖRETAG VÄXLAR UPP

Sveriges investeringsklimat, företagens expansionsplaner i Sverige, fördelningen av svar i procent, 2018 och 2023

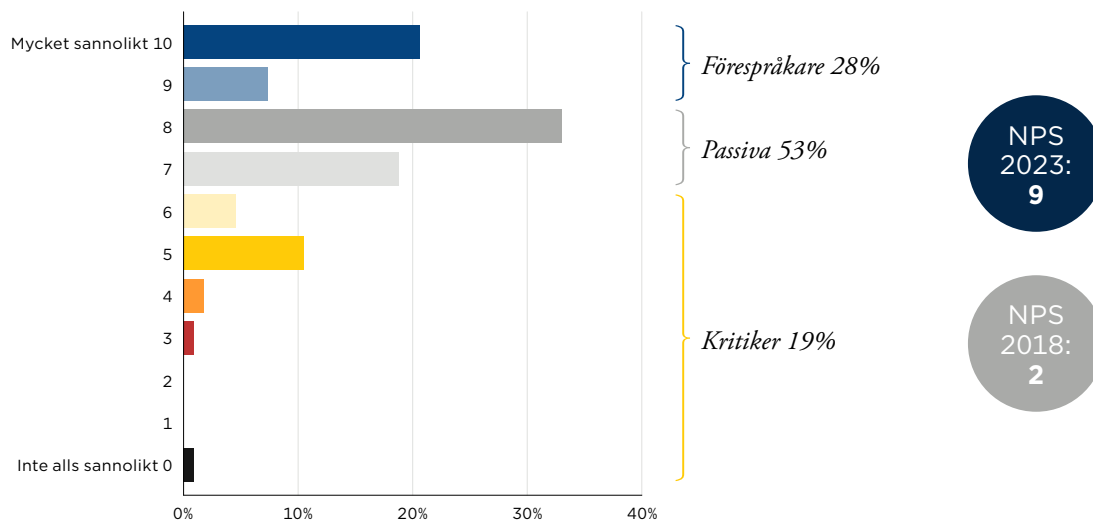
Fråga: Planerar ditt företag att expandera sin verksamhet i Sverige under de kommande tre åren?

FLER INVESTERARE REKOMMENDERAR SVERIGE

Sveriges investeringsklimat, Net Promoter Score (NPS), 2018 och 2023

Fråga: Hur sannolikt är det att du skulle rekommendera en affärsdrivande bekant som inte konkurrerar med ditt företag att etablera sig i Sverige?

TORONTO, KANADA

FRAMTIDSUTSIKTER

Den pågående avmattningen i världsekonomin med högre kostnadsläge och högre räntor i kombination med ökade geopolitiska spänningar talar för stagnation eller en fortsatt, mindre nedgång i de internationella direktinvesteringarna under 2023.

Utöver den ekonomiska utvecklingen lyfter Business Swedens framtidsspaning fram nedanstående sju faktorer som kommer att påverka de internationella direktinvesteringarna och utländska investeringar i Sverige de närmaste tre åren.

1 Klimatomställningen. Industriföretagens orientering mot ökad användning av miljövänlig el och koldioxidneutral tillverkning kräver stora nyinvesteringar, inte minst i energisektorn. Detta tillsammans med omfattande offentliga stödpaket och satsningar på klimatomställning och infrastruktur i bland annat USA och Europa kan ge möjligheter för utländska investerare. Men USA:s klimatsatsning *Inflation Reduction Act* har kritiserats av EU och andra länder för att ensidigt gynna amerikanska företag.

2 Industripolitiken. De pågående industripolitiska satsningarna i USA och Europa kan bidra till att företagen prioriterar verksamheten på hemmamarknaden. Satsningarna ger företagen incitament till viss hemtagning av produktion och därmed reducerad utlandsnärvaro. På båda sidor Atlanten görs särskilda ansträngningar för att växa en inhemsk halvlederindustri, medan Kina fortsätter uppbyggnaden av egna leverantörskedjor för prioriterade sektorer.

3 Naturresurserna. Galopperande global efterfrågan på kritiska råvaror, inklusive sällsynta jordartsmetaller, kräver satsningar i gruvindustrin och metallindustrin, med möjligheter även för utländska investeringar.

4 Regionaliseringen. Kund- och marknadsrelationer, automatisering, riskhantering samt i stigande grad miljöhänsyn driver på en fortsatt regionalisering av industriföretagens produktion och handel, koncentrerad till de tre stora produktionsregionerna Europa, Asien och Nordamerika. Företagen breddar basen av leverantörer för att minska sårbarheten vid kriser. Utlandsägandet kan komma att omfördelas i riktning mot än mer närvaro av utländska investerare från närbelägna snarare än från avlägsna marknader.

5 Tjänstesektorn. Parallellt med satsningarna på industrin ökar tjänsteorienteringen i näringslivet och den internationella handeln. Företagsaffärer med högt värderade tjänsteföretag som förvärvsobjekt kan lyfta beloppen för internationella direktinvesteringar.

6 De nya aktörerna. Internationaliseringen av utvecklingsländernas näringsliv fortgår och därmed framväxten av nya utlandsinvestorer, men ett svagare ekonomiskt läge på många hemmamarknader och försämrade geopolitiska utsikter har dämpat optimismen om en snabb utveckling.

7 Kina. Kinesiska företag fortsätter sin utlandsexpansion, men hämmas av stramare nationella regler och nya granskningsförfaranden på utlandsmarknaden. Ny lagstiftning ökar möjligheterna för utländska företag att förvärva kinesiska företag, och enligt UNCTAD trefaldigades förvärvsbeloppen till 15 miljarder USD under 2022, även om begränsningarna är fortsatt stora. Kinas eskalerande konflikt med USA och EU accelererar istället de utländska företagens omdisponering av sin marknadsnärvaro till en bredare krets av länder i Asien.

Business Sweden har statens uppdrag att ansvara för det nationella investeringsfrämjandet. Verksamheten syftar till att attrahera och underlätta för utländska investeringar i Sverige och därmed bidra till ökad sysselsättning och hållbar tillväxt i hela landet. Detta avser nyetableringar, expansioner av befintliga utländska företag, strategiska partnerskap eller kapitalinvesteringar i svenska företag. I uppdraget ingår även att rapportera om investeringshinder och investeringsklimatet i Sverige.

*We help Swedish companies grow global sales and
international companies invest and expand in Sweden.*

BUSINESS-SWEDEN.COM

BUSINESS SWEDEN Box 240, SE-101 24 Stockholm, Sweden
World Trade Center, Klarabergsviadukten 70
T +46 8 588 660 00 info@business-sweden.se
www.business-sweden.com